

VILJANDI MUUSEUMI ARENGUKAVA 2018–2021

VILJANDI 2017

SISSEJUHATUS

Viljandi Muuseumi arengukava koostamise eesmärk on vaadata üle muuseumi olukord seisuga november 2017 ning esitada kõige olulisemad strateegilised suunad.

Arengukava esimeses osas on sõnastatud muuseumi kutsumus ja kohustus ning toodud välja loodetav tulevikupilt.

Teises osas on antud ülevaade hetkeolukorrast ning vaadeldud erinevaid võtmeprobleeme, mis mõjutavad olulisel moel muuseumi eesmärkide saavutamist ja tegevusi.

Kolmandas osas on analüüsitud muuseumi peamisi strateegilisi suundi ja nendest tulenevaid olulisemaid tegevusi.

Arengukava katab tegevusi aastateks 2018–2021. Iga järgneva kalendriaasta lõppedes teeb muuseum kokkuvõtte ning hindab oma võimalusi edasiseks ning selgitab, kas saavutatu vastab arengukavas kirjeldatud eesmärkidele.

Koos möödunud aasta aruandlusega koostatakse ka ühe aasta plaanid. Sellisel teel on saadud dokument, mis kindlate ajajärgude kaupa katab kogu arengukava nelja aasta pikkuse perioodi.

Arengukava on aluseks muuseumi tegevuskavade ja nende põhjal eelarvete koostamisel ning erinevate projektide teostamiseks raha taotlemisel.

STRATEEGILISED LÄHTEALUSED

- * Viljandi Muuseumi põhimäärus
- * Muuseumiseadus
- * Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu (ICOM) kutse-eeetika koodeks
- * Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020
- * Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukava 2018–2021
- * Viljandi maakonna arengustrateegia 2015-2020
- * Viljandi linna arengukava 2016–2021
- * Valgamaa arengustrateegia 2020
- * Jõgevamaa arengustrateegia 2020+
- * Järvamaa arengustrateegia 2012-2020
- * Pärnumaa arengustrateegia 2030+

Viljandi Muuseumi tegevuspiirkond: ajalooline Viljandimaa ja kultuurilooline Mulgimaa Eestimaa kontuurkaardil.

Viljandi Muuseumi tegevuspiirkond: ajalooline Viljandimaa ja kultuurilooline Mulgimaa koos kihelkondade piiridega.

KUTSUMUS ja KOHUSTUS

Viljandi Muuseum on ajaloolise Viljandimaa ja kultuuriloolise Mulgimaa (edaspidi identiteedi mõjupiirkond) keskne mäluasutus, identiteedi kandja ja säilitaja ning omakultuuri hoidja, uurija ja vahendaja.

TULEVIKUPILT

Viljandi Muuseum on riigimuuseum. Tunnustatud üle-eestilise tähtsusega maakondliku mäluasutusena omab muuseum pädevust museoloogilises valdkonnas ning on koostööpartner riiklikele ja ühiskondlikele organisatsioonidele, omavalitsustele, teadus- ja haridusasutustele, arhiividele, muuseumidele ning üksikisikutele. Viljandi Muuseum kannab, säilitab, loob ja edastab mõjupiirkonna identiteeti.

Kultuuriministeerium kavandab lähiaastatel Viljandi Muuseumi ümber kujundada sihtasutuseks. Pärast sihtasutuse loomist vaadatakse käesolev arengukava üle.

Kogud, säilitamine ja uurimistöö

Viljandi Muuseumi kogud kujunevad vastavalt muuseumi kogudepoliitikale ning on hästi hallatud ja kergesti kättesaadavad. Muuseumikogud on digiteeritud ja sisestatud Muuseumide infosüsteemi (MuIS), millega tagatakse teave kättesaadavus uurijatele ja avalikkusele.

Muuseumi kuraatoritele on MuIS töövahend, mis lihtsustab muuseumikogude haldamist ja arvestuse pidamist, museaalide otsinguid ning võimaldab analüüsida kogude kasutamist. Muuseumihoidlad on nõuetele vastavad ning kaasaegselt sisustatud. Museaalide hoiu- ja kasutustingimused tagavad nende säilimise järeltulevatele põlvedele.

Viljandi Muuseum on uurijasõbralik, kogude kasutajad usaldavad muuseumi ning osalevad aktiivselt tema tegevustes.

Muuseumi kuraatorid tegelevad museaalide kohta käiva informatsiooni kogumise ja läbitöötamisega. Teadusliku kirjeldamise käigus koostatud kirjed on põhjalikud ning abistavad olulisel moel kogude kasutajaid ja uurijaid. Uurimistöö tulemusi avaldatakse regulaarselt teaduslikes ja populaarteaduslikes väljaannetes.

Näitused ja vahendamine

Ajaloolise Viljandi- ja kultuuriloolise Mulgimaa ülevaatlik püsiekspositsioon on pidevalt täienev ja uuenev.

Viljandi Muuseum kaasab näitustegevuse ettevalmistamisse ja läbiviimisesse aktiivselt ka kogukonda.

Kaasaegne ekspositsioon on rajatud muuseumi filiaalis Helilooja Mart Saare majamuuseumis Hüpassaares.

Näitustegevus on mitmekülgne – see väljendub ajutiste, sealhulgas virtuaalnäituste laias teemavalikus ja erinevate näitusepaikade kasutamises ning pakub uudseid lahendusi. Näituste ettevalmistamine on tänapäevase muuseumitöö nõuetele vastav ning asjatundlik.

Muuseum annab välja vähemalt ühte teaduslikku jätkväljaannet. Muuseumi töötajad osalevad ekspertide-toimetajatena maakonna ajaloo- ja kultuuriloo kohta käivate trükiste väljaandmises.

Muuseumipedagoogika

Viljandi Muuseum on vääriline partner identiteedi mõjupiirkonna haridusasutustele ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiale.

Muuseumiprogrammid lähtuvad riiklikest õppekavadest ning koolid ja lasteaiad kasutavad aktiivselt võimalust muuseumis oma tundide läbiviimiseks ja programmides osalemiseks. Igal õppeaastal lisandub vähemalt üks õppekavadega seotud uus programm näitustest lähtuvalt.

Muuseum pakub programme ka täiskasvanutele, võimaldades seeläbi elukestvat õpet. Muuseumis on tööl muuseumipedagoog, kes koostab vastavad programmid, tagab kasutatavate materjalide metoodilise ettevalmistamise ning tegevuste läbiviimise. Muuseumi filiaalis Hüpasaares töötab programmijuht, kes hoolitseb ekspositsiooni eest ning koostab, valmistab ette ja viib läbi muuseumiküllastajatele suunatud üritusi.

Inimesed ja organisatsioon

Viljandi Muuseum kui maakonnamuuseum tegeleb identiteedi mõjupiirkonnas asuvate mäluasutuste nõustamise ja juhendamise ning koostöö koordineerimisega.

Muuseumis on tagatud põhitegevust toetavate ülesannete heal tasemel lahendamine. Asutus on oma ala hinnatud tööandja, luues motiveeriva töökeskkonna ja panustades siin töötavatesse inimestesse.

Muuseum on pidevalt pildil, tegevusi kajastatakse järjepidevalt kohalikus meedias, igal aastal maakonnas toimuvate tähtsündmuste kajastus levib üleriigilistes massiteabevahendites.

Muuseum on ajaloolist Viljandimaad ning kultuuriloolist Mulgimaad liitev ning oma valdkonnas kõrgelt hinnatud mäluasutus, kus töötavad oma ala asjatundjad.

Püstitatud eesmärkide saavutamiseks teeb muuseum koostööd Viljandi- ja Mulgimaal ning tänastes naabermaakondades (Jõgeva-, Järva-, Pärnu- ja Valgamaa) tegutsevate omavalitsuste, asutuste ja institutsioonide ning üksikisikutega.

Muuseumitaristu

Viljandi Muuseumil on kaasajastatud hoidlad, mis annab eelduse museaalide pikaajaliseks säilimiseks. Loodud on võimekus museaalide vastuvõtuks ja säilitustoiminguteks.

Muuseumi ekspositsioonipinnad ja ruumid uurijatele on kaasaegsed ning kehtestatud normidele vastavad.

Hooned on vastavalt kehtivatele energiasäästu nõuetele soojustatud ja võimaldavad kokkuhoidliku majandamist.

Algab ajakohaste ruumidega muuseumi ajaloo- ja looduskeskuse rajamine haridusprogrammide läbiviimiseks ning avakogu jaoks.

Helilooja Mart Saare majamuuseumis on renoveeritud ja küllastajaile aastaringselt avatud.

Muuseumi kasutuses olevad hooned ja kinnistu on heakorrastatud.

HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

PÕHIANDMETE KIRJELDUS

Viljandi Muuseum sündis 1878. aasta mais Viljandi ordulinnuse varemetes toimunud arheoloogiliste kaevamiste leidude põhjal loodud kogust. Kaevamiste toetaja kindralmajor Friedrich von Ditmari auks nimetati see Ditmari Muuseumiks.

Tänapäevast nime Viljandi Muuseum kannab asutus 1936. aastast. Alates 1942. aastast paikneb muuseum endises apteegihoones Viljandis ja kinnistul Laidoneri plats 10 asuvates ruumides.

Viljandi Muuseum haldab Viljandis kolme hoonet: näitusemaja, hoidlat koos tööruumidega ja käsitöömaja.

Hüpassaares paikneb kaks hoonet: elumaja ja laut.

Viljandis muuseumi hallatavat pinda on 1259 m², mis jaguneb järgmiselt: ekspositsioon 334 m², hoidlad 390 m², lugemissaal 54 m², konverentsisaal 49 m², tööruumid 118 m², muud ruumid (WCd, koridorid, tuulekojad, tehnilised ruumid) 259 m² ning käsitöömaja 55 m².

Lisaks on muuseumil Viljandis veel 182 (+ ca 50) m² keldriruume, mis praegu on kasutuskõlbmatud, kuid tulevikus on kavandatud need välja ehitada ajaloo- ja looduskeskuseks, kus ühtlasi asub ka avakogu.

Hüpassaares muuseumi hallatavat pinda on 450,6 m², mis jaguneb järgmiselt: ekspositsioon ja külastajatele avatud ruumid 146,9 m², elu- ja abiruumid 103,7 m², laut 200 m².

Muuseumis on 12 töötajat: neist 11 tegutsevad Viljandis ja 1 töötaja Hüpassaares. Muuseumi kogude suurus on 149 303 museaali (november 2017).

MEIE

TUGEVUSED

Kogud, säilitamine ja uurimistöö

- Muuseum on maakonna keskne mäluasutus: väerika ajaloo, hinnaliste kogude, pikaajase teadustöö ning sellest lähtuvate publikatsioonide avaldamise kogemusega.
- Muuseumil on mitmekülgsed kogud, mis iseloomustavad ajaloolist Viljandi- ja Mulgimaad erinevatest külgedest, võimaldavad muuseumil esitleda erinevate ajastute elu-olu ja arengulugu ning kasutada seda mitmekülgset moel.
- Muuseumil on oma kogude poliitika. Aktiivne muuseumikogude kasutamine ja omanäituste tegemine loovad eeldused muuseumikogude teaduslikuks läbitöötamiseks.
- Muuseumis töötavad peavarahoidja, teadusdirektor ja kuraatorid on oma valdkonna asjatundjad.
- Olemas on kuraatorid etnoloogia, foto-, arhiiv- ja raamatukogul, mis võimaldab neid järjekindlalt läbi töötada ja avalikku käibesse tuua.
- Elanikkond usaldab muuseumi kui riiklikku ja järjepidevat institutsiooni, kes tagab mälu pärandi säilimise. Inimesed on nõus annetama nende valduses olevaid kultuuriväärtusi muuseumile teadmises, et need jäävad maakonda.
- Muuseum toetab uurijaid ja huvilisi ning asutusi paljude teemadega ja kogude mitmekesisus aitab kaasa näituste tegemisel. Teistest enam leiavad kasutamist rikkalikud etnograafia-, foto-, arhiivi-, kunsti-, raamatu- ja arheoloogiakogud.
- Muuseumikogudest on 83 % sisestatud MuSi, kuid kogude kaupa on see erinev, sõltudes kogu suurusest ja vastava koguhoidja olemasolust. Sisestamisel on oluline hiljem kasutatava andmestu kvaliteet. Materiaalne baas digiteerimiseks

- on rahuldav, töötajate oskused ja tehniline võimekus on piisav.
- Muuseumitöötajatel on pikaajaline museaalide teadusliku kirjeldamise ja ajaloolase uurimistöö kogemus.

Näitused ja vahendamine

- Ekspositsiooni hea vaadeldavus, ulatus ning museaalide esitus on külastajate korduvat heakskiitu pälvinud.
- Suurem on huvi näituste puhul, mis on sündinud muuseumi kogumisaktsioonide tulemusel ja kajastavad ajaloolise Viljandimaa ja kultuuriloolise Mulgimaa ajalugu.
- Kasvanud huvi pedagoogiliste programmide vastu on toonud senisest enam kooliõpilasi ja lasteaialapsi muuseumi üritustele.
- Inimesed külastavad ekspositsiooni aktiivselt suurte üleriigiliste ja piirkondlike ürituste (näiteks Muuseumiöö, Rahvusvaheline lastekaitsepäev, Maasikatuur, Viljandi pärimusmuusikafestival, Viljandi hansapäevad jt) ajal.
- Kohalike elanike koostöö muuseumi teemanäituste koostamisel ja iseseisvate näituste loomisel on entusiastlik ja tulemusrikas.
- Muuseumisõbrad ja ajaloo huvilised osalevad aktiivselt kohaliku ajaloopärandi uurimisel ja populariseerimisel (muuseumi toimetised, Sakala kalender, artiklid kohalikus ja üleriigilises perioodikas, pisitrükised jne).
- Koostöö näituste korraldamises Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli, Kondase Keskuse, maakonna- ja keskmuseumide ning teiste identiteedi mõjupiirkonna asutustega on pikaegne ja viljakas.
- Muuseumi lugemissaal, samuti ekspositsiooni näitusesaalid on populaarsed loengute, seminaride ja tutvustavate ürituste korraldamise kohad.
- Loodud on head tingimused uurijate teenindamiseks ja uurimistööks. Tudengitele, õpilastele ja õpetajatele ning kodu-uurijatele ja ajaloo huvilistele on täiendavalt pakkuda rohkelt abimaterjale (teemakohased infokaustad ja -kogumikud, kodu-uurimistööd, käsikirjad jne).
- Muuseumil on pikaajaline teadus- ja populaarteaduskirjanduse väljaandmise kogemus

Muuseumipedagoogika

- Enamiku näituste juurde kuulub muuseumipedagoogiline programm. Lisaks on mitmeid tellitavaid programme, samuti luuakse vajadusel vastavale sihtgrupile sobivad programmid.
- Koolid ja lasteaiaid viivad muuseumis läbi tunde (nt kunsti-, loodus- ja ajaloolaseid), mis on suunatud kodukandi ja identiteedi mõjupiirkonna paremale tundmisele.
- Suurem osa Viljandimaa ja identiteedi mõjupiirkonna koolidest osalevad aasta jooksul vähemalt ühes muuseumiprogrammis.
- Muuseumi ekspositsioonis on head tingimused väiksearvulistele klassikomplektidele ja lasteaedadele programmide tegemiseks.

- Muuseumipedagoog ja kuraatorid käivad koolide tellimisel koolides ja lasteaedades programme läbi viimas.
- Lisaks ekspositsioonile on programmide tegemisel rakendust leidnud ka muuseumihoov, vanalinn ja lossipark.
- Kuraatorid peavad museoloogia alaseid ning kodukandi ja identiteedi mõjupiirkonna ajaloopärandit tutvustavaid loengud ajaloolise Viljandimaa ja kultuuriloolise Mulgimaa kooliõpilastele ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia tudengitele, täiend- ja huvihariduse nõudlejatele ning erinevatele huvigruppidele.
- Juhendatakse ja nõustatakse tudengite bakalaureuse- ja magistritöid ning kooliõpilaste kodu-uurimusi.

Inimesed ja organisatsioon

- Muuseumi töötajad on väljaõppinud ja hea erialase ettevalmistuse ning pikaajase praktilise kogemusega.
- Muuseumi tööruumid vastavad üldjuhul nõutavatele tingimustele, IT-alane varustus on rahuldav.
- Muuseumi kollektiivi tugev ühtehoidmine ja sihipärane tegutsemine eesmärgi nimel toetab asutuse head mainet.
- Koostöö erinevate huvigruppide ja institutsioonidega Viljandimaa ja identiteedi mõjupiirkonna tasemel on mitmekülgne ja vastastikku kasulik.
- Muuseumit hinnatakse nii maakonna kui ka Eesti tasandil ning välismaal, kui usaldusväärset ja autoriteetset asutust.
- Vaatamata üldlevinud arvamusele muuseumidest kui konservatiivsetest asutustest on Viljandi Muuseum silma paistnud kaasaegsete lahenduste kiire juurutajana (koduleht, suhtlusvõrgustik, virtuaaltuur jne).
- Viljandi Muuseumi Sõprade Selts ja Eesti Genealoogia Seltsi Viljandi osakond on toonud juurde inimesi, kes kasutavad agaralt muuseumikogusid uurimistööks ning osalevad aktiivselt muuseumi üritustel ja näituste tegemisel.
- Väga head suhted kohalike meediaväljaannetega on taganud muuseumi jõudmise suurde meediapilti. Kaasaegne koduleht ja sotsiaalvõrgustike kasutus on loonud üldsusele hea kuvandi Viljandi Muuseumist.

Muuseumitaristu

- Muuseumi hoonekompleks asub Viljandi vanalinnas ja on hästi kättesaadav üksikkasutajatele, samuti autoga tulijaile ja bussiga saabuvatele ekskursioonigruppidele.
- Hoonekompleks on kapitaalselt remonditud vastavalt 23 aastat tagasi (hoidlad ja tööruumid ning käsitöömaja) ja 13–18 aastat tagasi (näitusemaja I ja II korrus), mis praegusel hetkel üldjuhul rahuldab muuseumi hetkevajadusi.
- Külastajad, sealhulgas tudengid ja kooliõpilased, kasutavad uurimistööde tegemiseks, loengute ja seminaride pidamiseks

muuseumi lugemissaali.

- Ekspositsioon asub näitusemajas kahel korrusel ning annab ülevaate Viljandi- ja Mulgimaa loodus- ja kultuuripärandist ning inimtegevusest kaugest minevikust kuni 20. sajandi keskpaigani. Ekspositsiooni täiendatakse ja uuendatakse pidevalt muuseumi kogudes olevate ja sinna juurdelaekuvate museaalidega.
- Muuseumihoov on sobilik mitmesuguste suuremate sündmuste (muuseumiöö, hansapäevad, pärimusmuusika festival jne) ja pedagoogiliste programmide läbiviimiseks.
- Muuseum eksponeerib lisaks näitusemajale oma museaale püsivalt ka muuseumile mittekuuluvatel pindadel (Kondase Keskus, Viljandi linna ametite maja, Viljandi pärimusmuusika ait, Olustvere mõis, Suure-Jaani vallamaja, Tarvastu muuseum). Seda on tehtud koostöös Viljandi linnavalitsuse, Eesti Pärimusmuusika Keskuse, Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli ning Suure- Jaani ja Tarvastu vallavalitsusega.
- Muuseumi filiaal Hüpasaares asub Soomaa rahvuspargi territooriumil, mis on looduslikult eripärane piirkond (suur rabade ala), kus linnastunud inimest võlub rahu ja vaikus.

Projektid ja koostöö teiste asutustega

- Muuseumi poolt algatatakse iga-aastaselt projekte, et leida vahendeid trükiste, sündmuste, muuseumitundide ja näituste kulude katmiseks.
- Projektidesse kaasatakse teisi Viljandimaa haridus- ja kultuuriasutusi, sh Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia, Olustvere teenindus- ja maamajanduskool, Viljandi gümnaasium, Kondase Keskus jt.
- Projektide taotlused on rahuldatud osaliselt või täies ulatuses.
- Muuseum osaleb teiste asutuste poolt algatatud nii kohalikes kui ka üleriigilistes projektides.

MEIE NÕRKUSED

Kogud, säilitamine ja uurimistöö

- Museaalide säilitamistingimused keldrihoidlas ei vasta nõuetele (liigne niiskus), teistes hoidlates vajavad väljavahetamist aknad (soojuskadu, tolmu sissetung).
- Osade hoidlate täituvus on kõrge ja sellest tulenevalt on museaalide kättesaadavus piiratud.
- Etnograafiakogu saab täiendada väikesemahuliste museaalidega, suuremõõtmeliste jaoks pind puudub.
- Kunstikogu on väga kitsastes tingimustes, hoidlamööbel sobimatu ja takistab muuseumikogu kasutamist.
- Kuraatorid on põhikohustuste kõrvalt hõivatud mitmete tugitegevustega, mis pärsib kogude läbitöötamise kiirust.
- Museaalide konserveerimiseks napib jõudlust ja vahendeid.

Näitused ja vahendamine

- Muuseumi ajutiste näituste toa pind on hoone siselahendusest

tulenevalt väike (27 m²) ja ei võimalda mahukaid näitusi teha. Sponsoritel puudub huvi toetada väikesemahulisi projekte.

- Näituste koostamiseks on materiaalsed vahendid väga napid. Kasutatud on vähest kulu nõudvate omanäituste tegemist käepäraste vahenditega ning väiksemahulisi võõrnäitusi.
- Väheste vahenditega loodud näitused ei ole piisavalt ligitõmbavad. Muuseumil ei ole kunstnikku, vahendid tema palkamiseks puuduvad, kasutatakse oma töötajate oskusi.
- Muuseumi populaarteaduslike trükiste avaldamiseks puuduvad eelarves vahendid. Selleks küsime tuge maakonna omavalitsustelt, fondidelt ja erasektorit, kelle otsused sõltuvad hetke majandusoludest ja on vajadustest oluliselt väiksemad.
- Programmide teostamiseks ei jagu rahalisi vahendeid, taotluste kaudu saadud toetused jäävad ebapiisavaks kõiki rahuldava heatasemelise teenuse pakkumiseks.
- Pidev surve külastajaskonna ja omatulude kasvatamiseks killustab töötajate tegevust, viib kõrvale põhikohustuste täitmiselt ja pärsib uurimistegevust ning vahendamise taset.

Muuseumipedagoogika

- Pedagoogiliste programmide läbiviimiseks muuseumis on ruumid väikesed, korraga on võimalik tegevust pakkuda vaid poolele klassikomplektile. Ajaloo- ja looduskeskuse rajamisega see laheneb.
- Muuseum enda rahaline võimekus pedagoogiliste programmide tegemiseks on eelarveliselt väga piiratud. Saadud toetused ja piletitulu ei kata ära programmidele tehtavaid kulutusi.
- Kooliprogrammides ei ole ettenähtud ühe partnerina muuseumit ja siin läbiviidavaid pedagoogilisi programme võetakse vaid kui ühte võimalust paljudest.
- Maakonnas asuvatel õppeasutustel on vahendid muuseumis toimuvates programmides osalemiseks väga piiratud. Muuseum saab viia programmid maakonna koolidesse taotlustest saadavate täiendavate vahendite olemasolu korral.

Inimesed ja organisatsioon

- Muuseumi abipersonal on minimaalne. Muuseumi näitusemajas töötab rahaliste vahendite piiratuselt tulenevalt vaid üks järelevaataja, keda rotatsiooni korras abistavad teised töötajad.
- Hüpassaares, muuseumi filiaalis töötab samuti vaid üks järelevaataja, kelle ülesandeks on nii külastajate teenindamine kui kogu filiaali korrashoid. Rahaliste vahendite piiratus ei võimalda palgata programmijuhti, kes pakuks külastajaile erinevaid tegevusi.
- Asutuse koosseisu vähenemine on tekitanud olukorra, kus töötajate killustumine erinevate tööülesannete vahel tingib suurte eesmärkidena (muuseumikogu MuSi sisestamine ja digiteerimine) püstitatud ajaplaani täitmise edasilükkumise.
- Muuseumil puudub turunduspetsialist, selle valdkonnaga

tegelevad osaliselt mitmed töötajad. Samas koostöök
turismisektoriga napib nii inimesi kui ka vahendeid.

- Töötajate koolituseks on rahaline võimekus piiratud, samas kulud sellele on suured (transport, majutus jne).

Muuseumitaristu

- Muuseumi näitustemaja on muinsuskaitsealune apteegihoone-
elumaja, mis seab tegevusele mitmed piirangud; hoonesse ei
pääse ratastooliga, WC asub teises hoones.
- Pedagoogiliste programmide rahuldaval moel läbiviimiseks on
ruumid liiga väikesed. Lahenduseks oleks näituse- ja
käsitöömaja all asuvate võlvkeldrite kasutuselevõtt muuseumi
ajaloo- ja looduskeskuse ning avakogu tarvis.
- Tingimused museaalide hoidmiseks on üldiselt rahuldavad, kuid
osade hoidlate puhul mitteküllaldased, juurdekasvule seab mõne
kogu puhul piirid ruumikitsikus.
- Muuseumi hoonete soojapidavus on vähene.
- Hüpassaare laudahoone on amortiseerunud, nõuab täies mahus
taastamist vastavalt koostatud projektile.
- Muuseumi taristu haldamiseks ettenähtud eelarvevahendid on
ebapiisavad ja võivad kaasa tuua riigivara (näiteks laut
Hüpassaares) hävimise.
- Muuseumil puuduvad vahendid spetsialisti töölevõtmiseks, kes
oleks pädev europrojektide koostamisel ja läbiviimisel.

EESMÄRGID JA TEGEVUSED

1. VALDKOND: KOGUD, SÄILITAMINE JA UURIMISTÖÖ

EESMÄRK 1: Aasta 2021 lõpuks on 95 % muuseumi kogudest tuginedes kogude poliitikale MuSi sisestatud, lõpule on viidud kogude ümberkorraldamine. Uurimistööd tehakse pikemaajalise plaani alusel.

Mõõdik:

- MuSi sisestatud museaalide protsent. Algtase 2017: 83 %, sihttase 2021: 95 %

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- MuSi retrospektiivne sisestamine on kuraatorite töös esmatähtis
- Kuraatoritele on kõik vajalikud töövahendid museaalide kirjeldamiseks ja digiteerimiseks
- MuSi sisestamiseks praktikantide otsimine, väljaõpetamine ja rakendamine
- Koostame uurimistöö pikemaajalise plaani

2. VALDKOND: NÄITUSED JA VAHENDAMINE

EESMÄRK 2: Aasta 2021 lõpuks valmib muuseumi ajaloo- ja looduskeskuse ning näitusemaja uue püsiekspositsiooni kontseptsioon.

Mõõdik:

- Muuseumi ekspositsioonipind ja püsivalt eksponeeritud museaalide arv. Algtase 2017: 334 m², milles 1212 museaali, sihttase: 2021 (kavandatud ekspositsioonis): 516 (+ ca 50) m², milles 1600 (+ avakogu) museaali.

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- Ajaloo- ja looduskeskuse kontseptsiooni ning TTA koostamiseks vajalike vahendite otsimine
- Eri huvigruppide ja spetsialistide kaasamine kontseptsiooni väljatöötamisse
- Külastajauuringu läbiviimine, selgitamaks välja külastaja ootusi ekspositsiooni suhtes
- Kontseptsiooni koostamine

3. VALDKOND: MUUSEUMIPEDAGOOGIKA

EESMÄRK 3: Aasta 2021 lõpuks on muuseumil 15 pikaajalist õppekavadega (nii eesti keele ja kirjanduse, ajaloo, loodusainete, matemaatika, sotsiaalainete kui ka kunstiainetes valdkondadega) seotud muuseumiprogrammi ja iga ajaloolise Viljandimaa ja identiteedi mõjupiirkonna kool saab osa vähemalt ühest muuseumi tegevusest aastas.

Mõõdik:

- Programmide arv. Algtase 2017: 13 programmi, sihttase 2021: 15 programmi.
- Osalejate arv. Algtase 2017: 1530 õpilast, sihttase 2021: 2000 õpilast.

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- Pedagoogiliste programmide valikut täiendatakse ja kinnistatakse muuseumi rolli mitteformaalse haridusasutusena.
- Programmid koostatakse kooskõlas õppekavaga ning arvestades õpetajate ettepanekuid. Võimalusel luuakse läbi õppeaasta kestev muuseumiprogramm, mis toetab igakülgset õppekava.
- Õpetajatega luuakse otsekontaktid ja muuseumiprogrammidele valmistatakse võimalusel ette eel- ja jätkutegevused, mis aitavad muuseumis omandatud kinnistada ning soosivad pikaajalist koostööd.
- Igapäevaste muuseumiprogrammide tegevusteks kasutatakse võimalikult palju muuseumi ümbritsevat keskkonda (nt muuseumihoov, lossimäed, linnaruum)
- Muuseum osaleb elukestvat õpet toetavatel üritustel ning pakub teemaloengute ja tegevuste valikut ka täiskasvanugruppidele

4. VALDKOND: INIMESED JA ORGANISATSIOON

EESMÄRK 4: Aasta 2021 lõpuks on Viljandi Muuseum koos Hüpasaare filiaaliga hästi toimiv kaasaegne mäluasutus, kus kõik vajalikud tugifunktsioonid on kaasajastatud ja töötajaskonnale loodud konkurentsivõimeline töökeskkond.

Mõõdik:

- Rahulolevate klientide arv. Algtase 2017: 5615 külastajat, sihttase (ajaloo- ja looduskeskuse valmimise järgselt): 13 000 külastajat.

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- Muuseumikogude paremaks kättesaamiseks on 83 % kogudes sisestatud MuSi
- Muuseumi ekspositsiooni on pidevalt uuenev ja arenev
- Muuseum koostab ja avaldab regulaarselt toimetisi ning teisi publikatsioone
- Töötajad täiendavad end pidevalt vastavatel erialastel koolitustel

5. VALDKOND: MUUSEUMITARISTU

EESMÄRK 5: Aasta 2019 lõpuks on muuseumihooned soojustatud ja energiasäästlikud.

Mõõdik:

- Muuseumi hallatav pind on 1259 m², sellest: ekspositsioon 334 m², hoidlad 390 m², lugemissaal 54 m², konverentsisaal 49 m², tööruumid 118 m², muud ruumid (WCd, koridorid, tuulekojad, tehnilised ruumid) 259 m² ning käsitöömaja 55 m².
- Muuseumil on veel 182 (+ ca 50) m² keldriruume, mis praegu on kasutuskõlbmatud, kuid on kavandatud välja ehitada ajaloo- ja looduskeskuseks ning avakoguks.

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- Soojustusprojekt valmimine 2017. aasta lõpuks
- Soojustustöödeks vajalike vahendite otsimine koostöös Kultuuriministeeriumiga
- Hangete korraldamine koostöös Kultuuriministeeriumiga
- Soojustustööde teostamine koostöös protsessi osapooltega

EESMÄRK 6: Aastal 2021 algab näitusemaja keldritesse muuseumi ajaloo- ja looduskeskuse rajamine.

Mõõdik:

- Muuseumi ekspositsioonipind. Algtase 2017: 334 m², milles 1212 museaali, sihttase: (ajaloo- ja looduskeskuse valmimise järgselt): 516 (+ ca 50) m², milles 1600 (+ avakogu) museaali.
- Muuseumi külastuste arv. Algtase 2017: 5615 külastajat, sihttase (ajaloo- ja looduskeskuse valmimise järgselt): 13 000 külastajat.

Eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused:

- Ajaloo- ja looduskeskuse kontseptsioon ja TTA koostamine
- Ehitusprojekti koostamiseks vajalike vahendite otsimine koostöös Kultuuriministeeriumiga
- Ehitusprojekti koostamine koostöös protsessi osapooltega
- Ehituseks vajalike vahendite otsimine koostöös Kultuuriministeeriumiga
- Hangete läbiviimine koostöös Kultuuriministeeriumiga
- Ehitustööde teostamine koostöös protsessi osapooltega